To: College B&W Tubbergen[5.1.2e@tubbergen.nl]
From: Berning-Everlo, Hilde
Sent: Mon 8/29/2022 8:57:28 AM
Subject: Schermafbeelding 2022-08-29 om 10.53.32
Received: Mon 8/29/2022 8:57:29 AM

Tkn: Volkskrant artikel afgelopen zaterdag.
Met name even voor 5.1.2e voor het gesprek met de dorpsraad Albergen.

Zoals ik het artikel lees zit 5.1.2e ook in de protestgroep. Goed om te benadrukken dat een evt rol voor dorpsraad dan uiteraard namens de dorpsraad is en niet namens de protestgroep. 5.1.2e is uiteraard vrij om ook deel uit te maken van de protestgroep.

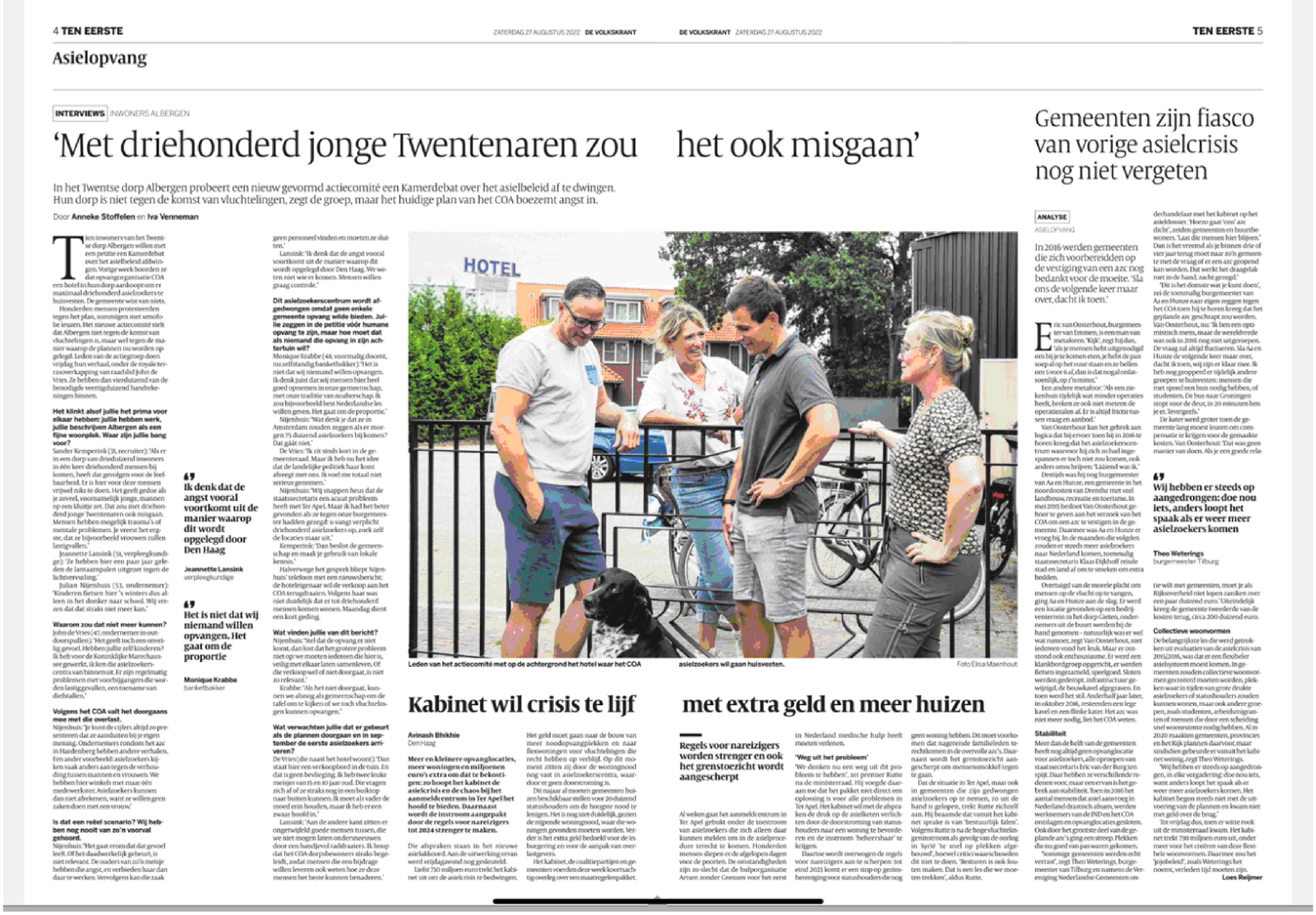

4 TEN EERSTE ZATERDAG 27 AUGUSTUS 2022 DE VOLKSKRANT DE VOLKSKRANT ZATERDAG 27 AUGUSTUS 2022 TEN EERSTE 5

Asielopvang

INTERVIEWS INWONERS ALBERGEN

‘Met driehonderd jonge Twentenaren zou het ook misgaan’

In het Twentse dorp Albergen probeert een nieuw gevormd actiecomité een Kamerdebat over het asielbeleid af te dwingen. Hun dorp is niet tegen de komst van vluchtelingen, zegt de groep, maar het huidige plan van het COA boezemt angst in.

Door **Anneke Stoffelen** en **Iva Venneman**

Tien inwoners van het Twentse dorp Albergen willen met een petitie een Kamerdebat over het asielbeleid afdwingen. Vorige week hoorden ze dat opvangorganisatie COA een hotel in hun dorp aankoopt om er maximaal driehonderd asielzoekers te huisvesten. De gemeente wist van niets.

Honderden mensen protesteerden tegen het plan, sommigen met xenofobe leuzen. Het nieuwe actiecomité stelt dat Albergen niet tegen de komst van vluchtelingen is, maar wel tegen de manier waarop de plannen nu worden opgelegd. Leden van de actiegroep doen vrijdag hun verhaal, onder de royale terrasoverkapping van raadslid John de Vries. Ze hebben dan vierduizend van de benodigde veertigduizend handtekeningen binnen.

Het klinkt alsof jullie het prima voor elkaar hebben: jullie hebben werk, jullie beschrijven Albergen als een fijne woonplek. Waar zijn jullie bang voor?
Sander Kemperink (31, recruiter): ‘Als er in een dorp van drieduizend inwoners in één keer driehonderd mensen bij komen, heeft dat gevolgen voor de leefbaarheid. Er is hier voor deze mensen vrijwel niks te doen. Het geeft gedoe als je zoveel, voornamelijk jonge, mannen op een kluitje zet. Dat zou met driehonderd jonge Twentenaren ook misgaan. Mensen hebben mogelijk trauma’s of mentale problemen. Je vreest het ergste, dat ze bijvoorbeeld vrouwen zullen lastigvallen.’

Jeannette Lansink (51, verpleegkundige): ‘Ze hebben hier een paar jaar geleden de lantaarnpalen uitgezet tegen de lichtvervuiling.’

Julian Nijenhuis (53, ondernemer): ‘Kinderen fietsen hier ’s winters dus alleen in het donker naar school. Wij vrezen dat dat straks niet meer kan.’

Waarom zou dat niet meer kunnen?
John de Vries (47, ondernemer in outdoorspullen): ‘Het geeft toch een onveilig gevoel. Hebben jullie zelf kinderen? Ik heb voor de Koninklijke Marechaussee gewerkt, ik ken die asielzoekerscentra van binnenuit. Er zijn regelmatig problemen met voorbijgangers die worden lastiggevallen, een toename van diefstallen.’

Volgens het COA valt het doorgaans mee met die overlast.
Nijenhuis: ‘Je kunt de cijfers altijd zo presenteren dat ze aansluiten bij je eigen mening. Ondernemers rondom het azc in Hardenberg hebben andere verhalen. Een ander voorbeeld: asielzoekers kijken vaak anders aan tegen de verhouding tussen mannen en vrouwen. We hebben hier winkels met maar één medewerkster. Asielzoekers kunnen dan niet afrekenen, want ze willen geen zaken doen met een vrouw.’

Is dat een reëel scenario? Wij hebben nog nooit van zo’n voorval gehoord.
Nijenhuis: ‘Het gaat erom dat dat gevoel leeft. Of het daadwerkelijk gebeurt, is niet relevant. De ouders van zo’n meisje hebben die angst, en verbieden haar dan daar te werken. Vervolgens kan die zaak

> **Ik denk dat de angst vooral voortkomt uit de manier waarop dit wordt opgelegd door Den Haag**
>
> **Jeannette Lansink**
> verpleegkundige

> **Het is niet dat wij niemand willen opvangen. Het gaat om de proportie**
>
> **Monique Krabbe**
> banketbakker

geen personeel vinden en moeten ze sluiten.’

Lansink: ‘Ik denk dat de angst vooral voortkomt uit de manier waarop dit wordt opgelegd door Den Haag. We weten niet wie er komen. Mensen willen graag controle.’

Dit asielzoekerscentrum wordt afgedwongen omdat geen enkele gemeente opvang wilde bieden. Julie zeggen in de petitie vóór humane opvang te zijn, maar hoe moet dat als niemand die opvang in zijn achtertuin wil?
Monique Krabbe (48, voormalig docent, nu zelfstandig banketbakker): ‘Het is niet dat wij niemand willen opvangen. Ik denk juist dat wij mensen hier heel goed opnemen in onze gemeenschap, met onze traditie van noaberschap. Ik zou bijvoorbeeld best Nederlandse les willen geven. Het gaat om de proportie.’

Nijenhuis: ‘Wat denk je dat ze in Amsterdam zouden zeggen als er morgen 75 duizend asielzoekers bij komen? Dat gáát niet.’

De Vries: ‘Ik zit sinds kort in de gemeenteraad. Maar ik heb nu het idee dat de landelijke politiek haar kont afveegt met ons. Ik voel me totaal niet serieus genomen.’

Nijenhuis: ‘Wij snappen heus dat de staatssecretaris een acuut probleem heeft met Ter Apel. Maar ik had het beter gevonden als ze tegen onze burgemeester hadden gezegd: u vangt verplicht driehonderd asielzoekers op, zoek zelf de locaties maar uit.’

Kemperink: ‘Dan beslist de gemeenschap en maak je gebruik van lokale kennis.’

Halverwege het gesprek bliept Nijenhuis’ telefoon met een nieuwsbericht: de hoteleigenaar wil de verkoop aan het COA terugdraaien. Volgens haar was niet duidelijk dat er tot driehonderd mensen komen wonen. Maandag dient een kort geding.

Wat vinden jullie van dit bericht?
Nijenhuis: ‘Stel dat de opvang er niet komt, dan lost dat het grotere probleem niet op: we moeten iedereen die hier is, veilig met elkaar laten samenleven. Of die verkoop wel of niet doorgaat, is niet zo relevant.’

Krabbe: ‘Als het niet doorgaat, kunnen we alsnog als gemeenschap om de tafel om te kijken of we toch vluchtelingen kunnen opvangen.’

Wat verwachten jullie dat er gebeurt als de plannen doorgaan en in september de eerste asielzoekers arriveren?
De Vries (die naast het hotel woont): ‘Dan staat hier een verkoopbord in de tuin. En dat is geen bevlieging. Ik heb twee leuke meisjes van 15 en 10 jaar oud. Die vragen zich af of ze straks nog in een buiktop naar buiten kunnen. Ik moet als vader de moed erin houden, maar ik heb er een zwaar hoofd in.’

Lansink: ‘Aan de andere kant zitten er ongetwijfeld goede mensen tussen, die we niet mogen laten ondersneeuwen door een handjevol raddraaiers. Ik hoop dat het COA dorpsbewoners straks begeleidt, zodat mensen die een bijdrage willen leveren ook weten hoe ze deze mensen het beste kunnen benaderen.’

Leden van het actiecomité met op de achtergrond het hotel waar het COA asielzoekers wil gaan huisvesten. Foto Elisa Maenhout

Kabinet wil crisis te lijf met extra geld en meer huizen

Avinash Bhikhie
Den Haag

Meer en kleinere opvanglocaties, meer woningen en miljoenen euro’s extra om dat te bekostigen: zo hoopt het kabinet de asielcrisis en de chaos bij het aanmeldcentrum in Ter Apel het hoofd te bieden. Daarnaast wordt de instroom aangepakt door de regels voor nareizigers tot 2024 strenger te maken.

Die afspraken staan in het nieuwe asielakkoord. Aan de uitwerking ervan werd vrijdagavond nog gesleuteld.

Liefst 730 miljoen euro trekt het kabinet uit om de asielcrisis te bedwingen. Het geld moet gaan naar de bouw van meer noodopvangplekken en naar flexwoningen voor vluchtelingen die recht hebben op verblijf. Op dit moment zitten zij door de woningnood nog vast in asielzoekerscentra, waardoor er geen doorstroming is.

Dit najaar al moeten gemeenten huizen beschikbaar stellen voor 20 duizend statushouders om de hoogste nood te lenigen. Het is nog niet duidelijk, gezien de nijpende woningnood, waar die woningen gevonden moeten worden. Verder is het extra geld bedoeld voor de inburgering en voor de aanpak van overlastgevers.

Het kabinet, de coalitiepartijen en gemeenten voerden deze week koortsachtig overleg over een maatregelenpakket.

Regels voor nareizigers worden strenger en ook het grenstoezicht wordt aangescherpt

Al weken gaat het aanmeldcentrum in Ter Apel gebukt onder de toestroom van asielzoekers die zich alleen daar kunnen melden om in de asielprocedure terecht te komen. Honderden mensen sliepen er de afgelopen dagen voor de poorten. De omstandigheden zijn zo slecht dat de hulporganisatie Artsen zonder Grenzen voor het eerst in Nederland medische hulp heeft moeten verlenen.

‘Weg uit het probleem’
‘We denken nu een weg uit dit probleem te hebben’, zei premier Rutte na de ministerraad. Hij voegde daaraan toe dat het pakket niet direct een oplossing is voor alle problemen in Ter Apel. Het kabinet wil met de afspraken de druk op de asielketen verlichten door de doorstroming van statushouders naar een woning te bevorderen en de instroom ‘beheersbaar’ te krijgen.

Daartoe wordt overwogen de regels voor nareizigers aan te scherpen: tot eind 2023 komt er een stop op gezinshereniging voor statushouders die nog geen woning hebben. Dit moet voorkomen dat nagereisde familieleden terechtkomen in de overvolle azc’s. Daarnaast wordt het grenstoezicht aangescherpt om mensensmokkel tegen te gaan.

Dat de situatie in Ter Apel, maar ook in gemeenten die zijn gedwongen asielzoekers op te nemen, zo uit de hand is gelopen, trekt Rutte zichzelf aan. Hij beaamde dat vanuit het kabinet sprake is van ‘bestuurlijk falen’. Volgens Rutte is na de hoge vluchtelingeninstroom als gevolg van de oorlog in Syrië ‘te snel op plekken afgebouwd’, hoewel critici waarschuwden dit niet te doen. ‘Besturen is ook fouten maken. Dat is een les die we moeten trekken’, aldus Rutte.

Gemeenten zijn fiasco van vorige asielcrisis nog niet vergeten

ANALYSE ASIELOPVANG

In 2016 werden gemeenten die zich voorbereidden op de vestiging van een azc nog bedankt voor de moeite. ‘Sla ons de volgende keer maar over, dacht ik toen.’

Eric van Oosterhout, burgemeester van Emmen, is een man van metaforen. ‘Kijk’, zegt hij dan, ‘als je mensen hebt uitgenodigd om bij je te komen eten, je hebt de pan soep al op het vuur staan en ze bellen om 5 voor 6 af, dan is dat nogal onfatsoenlijk, op z’n minst.’

Een andere metafoor: ‘Als een ziekenhuis tijdelijk wat minder operaties heeft, breken ze ook niet meteen de operatiezalen af. Er is altijd frictie tussen vraag en aanbod.’

Van Oosterhout kan het gebrek aan logica dat hij ervoer toen hij in 2016 te horen kreeg dat het asielzoekerscentrum waarvoor hij zich zo had ingespannen er toch niet zou komen, ook anders omschrijven: ‘Lijdend was ik.’

Destijds was hij nog burgemeester van Aa en Hunze, een gemeente in het noordoosten van Drenthe met veel landbouw, recreatie en toerisme. In mei 2015 besloot Van Oosterhout gehoor te geven aan het verzoek van het COA om een azc te vestigen in de gemeente. Daarmee was Aa en Hunze er vroeg bij. In de maanden die volgden zouden er steeds meer asielzoekers naar Nederland komen, toenmalig staatssecretaris Klaas Dijkhoff reisde stad en land af om te smeken om extra bedden.

Overtuigd van de morele plicht om mensen op de vlucht op te vangen, ging Aa en Hunze aan de slag. Er werd een locatie gevonden op een bedrijventerrein in het dorp Gieten, ondernemers uit de buurt werden bij de hand genomen – natuurlijk was er wel wat rumoer, zegt Van Oosterhout, niet iedereen vond het leuk. Maar er ontstond ook enthousiasme. Er werd een klankbordgroep opgericht, er werden fietsen ingezameld, speelgoed. Sloten werden gedempt, infrastructuur gewijzigd, de bouwkavel afgegraven. En toen werd het stil. Anderhalf jaar later, in oktober 2016, resteerden een lege kavel en een flinke kater. Het azc was niet meer nodig, liet het COA weten.

Stabiliteit
Meer dan de helft van de gemeenten heeft nog altijd geen opvanglocatie voor asielzoekers, alle oproepen van staatssecretaris Eric van der Burg ten spijt. Daar hebben ze verschillende redenen voor, maar een ervan is het gebrek aan stabiliteit. Toen in 2016 het aantal mensen dat asiel aanvroeg in Nederland drastisch afnam, werden werknemers van de IND en het COA ontslagen en opvanglocaties gesloten. Ook door het grootste deel van de geplande azc’s ging een streep. Plekken die nu goed van pas waren gekomen.

‘Sommige gemeenten werden echt verrast’, zegt Theo Weterings, burgemeester van Tilburg en namens de Vereniging Nederlandse Gemeenten onderhandelaar met het kabinet op het asieldossier. ‘Hoezo gaat ‘ons’ azc dicht’, zeiden gemeenten en buurtbewoners. ‘Laat die mensen hier blijven.’ Dan is het vreemd als je binnen drie of vier jaar terug moet naar zo’n gemeente met de vraag of er een azc geopend kan worden. Dat werkt het draagvlak niet in de hand, zacht gezegd.’

‘Dit is het domste wat je kunt doen’, zei de toenmalig burgemeester van Aa en Hunze naar eigen zeggen tegen het COA toen hij te horen kreeg dat het geplande azc geschrapt zou worden. Van Oosterhout, nu: ‘Ik ben een optimistisch mens, maar de wereldvrede was ook in 2016 nog niet uitgeroepen. De vraag zal altijd fluctueren. Sla Aa en Hunze de volgende keer maar over, dacht ik toen, wij zijn er klaar mee. Ik heb nog geopperd er tijdelijk andere groepen te huisvesten: mensen die met spoed een huis nodig hebben, of studenten. De bus naar Groningen stopt voor de deur, in 20 minuten ben je er. Tevergeefs.’

De kater werd groter toen de gemeente lang moest leuren om compensatie te krijgen voor de gemaakte kosten. Van Oosterhout: ‘Dat was geen manier van doen. Als je een goede relatie wilt met gemeenten, moet je als Rijksoverheid niet lopen zaniken over een paar duizend euro.’ Uiteindelijk kreeg de gemeente tweederde van de kosten terug, circa 200 duizend euro.

> **Wij hebben er steeds op aangedrongen: doe nou iets, anders loopt het spaak als er weer meer asielzoekers komen**
>
> **Theo Weterings**
> burgemeester Tilburg

Collectieve woonvormen
De belangrijkste les die werd getrokken uit evaluaties van de asielcrisis van 2015/2016, was dat er een flexibeler asielsysteem moest komen. In gemeenten zouden collectieve woonvormen gecreëerd moeten worden, plekken waar in tijden van grote drukte asielzoekers of statushouders zouden kunnen wonen, maar ook andere groepen, zoals studenten, arbeidsmigranten of mensen die door een scheiding snel woonruimte nodig hebben. Al in 2020 maakten gemeenten, provincies en het Rijk plannen daarvoor, maar sindsdien gebeurde er vanuit het kabinet weinig, zegt Theo Weterings.

‘Wij hebben er steeds op aangedrongen, in elke vergadering: doe nou iets, want anders loopt het spaak als er weer meer asielzoekers komen. Het kabinet begon steeds niet met de uitvoering van de plannen en kwam niet met geld over de brug.’

Tot vrijdag dus, toen er witte rook uit de ministerraad kwam. Het kabinet trekt 730 miljoen euro uit, onder meer voor het creëren van deze flexibele woonvormen. Daarmee zou het ‘jojobeleid’, zoals Weterings het noemt, verleden tijd moeten zijn.

Loes Reijmer